

WATER EN BODEM STUREND IN RUIMTELIJKE PLANVORMING

‘Water en bodem sturend’ is geland in het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet. Uit het akkoord: *“Water en bodem worden sturend bij ruimtelijke planvorming. Om die reden worden waterschappen daarbij eerder betrokken en krijgt de watertoets een dwingender karakter.”* Hiermee slaat het kabinet een klimaatbestendige en waterbewuste weg in.

Nu is het zaak de notie nader uit te werken en daar vanuit de waterschappen input voor te leveren. Binnen de Unie is daar een narratief voor opgesteld (zie bijlage), bedoeld als lonkend perspectief om te gebruiken in communicatie richting landelijke overheid en pers. Hierin wordt weergegeven waarom water en bodem sturend moeten zijn, wat waterschappen willen en wat dit concreet betekent:

- a) Investeren en aan de slag gaan
- b) Samen optrekken bij ruimtelijke keuzes (met andere overheden, met gebiedspartners)
- c) Nationale kaders
- d) Watertransitie (zuinig omgaan met water, water vasthouden en ruimte geven)

Het principe van ‘water en bodem sturend’ zal binnen de Unie verder uitgewerkt (wat betekent het concreet als water sturend wordt?) worden via themagroepen, werkgroepen en commissies. In december is er bijvoorbeeld een bijeenkomst met waterschappen geweest (uitgebreide TG water & ruimte). Het principe heeft een impact op diverse onderwerpen, zoals klimaatadaptatie/ruimtelijke adaptatie, klimaatbestendig bouwen, peilbeheer, landgebruik etc.

Landelijke trajecten: Nationaal Programma Landelijk Gebied¹

Uiteraard zetten we de inbreng in landelijke trajecten voort. In oktober is de WWS geïnformeerd over de diverse actuele trajecten waar de Unie ambtelijk bij betrokken is. Een daarvan is het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG). Dit programma moet de uitdagingen in de landbouw en natuur aanpakken. In het regeerakkoord is hier een bedrag van €25 mld. voor uitgetrokken (transitiefonds). Dit NPLG wordt een belangrijk programma voor de aanpak van de opgaven in en de inrichting van het landelijk gebied. Het kent de volgende doelen:

- Voldoen aan internationale verplichtingen v.w.b. natuur (stikstof), klimaat en water (KRW)
- Draagkracht water- en bodemsysteem leidend
- Keuzes in bovenregionale verdelingsvragen
- Vitaal landelijk gebied
- Samenhangende rijksinzet en interbestuurlijke samenwerking

Het NPLG is een programma van het Rijk (LNV in de lead, daarnaast BZK en IenW aangehaakt). De planning is op dit moment dat in maart een startnotitie NPLG in de ministerraad voorligt die daarna naar de Tweede Kamer wordt gestuurd. Minister Van der Wal is coördinerend minister voor het en tevens verantwoordelijk voor het stikstofdossier. Vanuit de Unie zijn we op ambtelijk en directeureniveau aangesloten op het NPLG, nu nog informeel. Nu de nieuwe minister(s) van LNV zijn aangetreden zal dit naar verwachting worden omgezet in een formele structuur. Ook wordt er nagedacht over bestuurlijke inbedding van het programma. Binnen het ministerie van LNV wordt ook gewerkt aan een uitvoeringsorganisatie (olv DG Johan Osinga).

De regionale uitvoering van het NPLG wordt onder leiding van de provincies in gebiedsgerichte plannen vorm gegeven. Deze aanpak zal naar verwachting een flinke impact hebben op de interbestuurlijke samenwerking in de regio en vraagt veel capaciteit, kennis en kunde (landelijke overheid, provincies, uitvoeringsorganisatie) van alle decentrale overheden. Momenteel wordt nagedacht hoe de samenwerking tussen de deelnemende partijen in het NPLG en de Unie/waterschappen het beste ingericht kan worden.

¹ Zie tevens de mededeling Borging IBP-Vitaal Platteland voor de CWS.

Leerkring Omgevingsagenda's

Voor een meer sturende werking van water en bodem in de ruimtelijke planvorming is het belangrijk dat waterschappen stevig aan tafel zitten bij Omgevingsagenda's. Daarom is er vorig jaar een leerkring Omgevingsagenda's georganiseerd door de Unie voor de waterschappen. Er zijn twee ambtelijke leerkringen geweest in het voorjaar van 2021, en in september een bestuurlijke leerkring met CWS en CWE. Bijgaand de eindnotitie van de leerkring (bijlage CWS 22-9b).

De leerkring is georganiseerd om waterschappen goed in positie te brengen voor de Omgevingsagenda. Er werd ingegaan op het instrument Omgevingsagenda, de betrokkenheid van waterschappen in de totstandkoming van de Omgevingsagenda's en het agenderen van de wateropgaven in de Omgevingsagenda. In de eindnotitie zijn tevens lessen en aandachtspunten opgenomen die uit de leerkring komen. De belangrijkste lessen zijn:

- Zie het belang van de Omgevingsagenda
- Wacht niet op een uitnodiging
- Schuif aan tafel met een wateragenda
- Maak slimme combinaties